

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/112/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417215946
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4417215946.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: J. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. nad X. č. XXX, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s. r. o., so sídlom Ernestova bašta 2, Nové Zámky, IČO: 36 857 751, proti žalovaným: 1. Bc. Q. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. nad X. č. XXX, 2. D. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. nad X. č. XXX, o odstránenie rastlín, o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 25. augusta 2021 č. k. 6C/139/2017-501 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku (I.) a vo výroku o náhrade trov konania (III.) z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť odstrániť na vlastné náklady všetky popínavé rastliny nachádzajúce sa na stene rodinného domu so súp. č. XXX, na parcele registra „C“ č. 3447/10 - druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 310 m², kat. územie Q. nad X., obec Q. nad X., okres V. O., evidovaného na LV č. XX Okresného úradu Nové Zámky, katastrálneho odboru, rastúce z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade a povinnosť žalovaných v 1. a 2. rade odstrániť drevenú oporu, na ktorej rastú rastliny z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade evidovanej na LV č. XXXX Okresného úradu Nové Zámky, katastrálneho odboru, ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape č. 3447/3, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 653 m², pre kat. územie Q. nad X., obec Q. nad X., okres O. O., do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I.). Súd konanie o vzájomnej žalobe žalovaných v 1. a 2. rade zastavil (II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovaným v 1. a 2. rade (III.).

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 123, § 126 ods. 1 a § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných v 1. a 2. rade povinnosti odstrániť na vlastné náklady všetky popínavé rastliny, ktoré žalovaní vysadili na svojom pozemku, ale ktoré vysadili na hranici pozemkov, a tieto rastliny obrástli stenu rodinného domu vo výlučnom vlastníctve žalobcu a tiež sa domáhal povinnosti, aby žalovaní odstránili drevenú oporu, na ktorej opäť vyrástli tie isté rastliny, ktoré neboli odstránené, iba odstrihnuté, ale korene zostali v zemi a znova vyrástli. Žalobu odôvodňoval s poukazom na ust. § 127 odsek 1 OZ.

1.3. Žalobca v konaní preukázal jednak listinnými dôkazmi, teda farebnými a čiernobielymi fotografiami stav, aký existoval v čase podania žaloby žalobcom, čo sa týka zarostenej steny rodinného domu žalobcu, z ktorých fotografií jednoznačne vidieť a žalovaní to ani nerozporovali, že tieto rastliny obrástli takmer celú stenu rodinného domu žalobcu, pričom žalobca takýto súhlas žalovaným nedal, aby rastliny,

ktoré si vysadia na svojom pozemku, obťažovali jeho ako suseda vo výkone vlastníckych práv a vyslovene si neželal ako výlučný majiteľ nehnuteľnosti, aby tieto rastliny obrástli stenu jeho rodinného domu. Žalovaní majú dosť veľkú nehnuteľnosť za tým účelom, aby si tieto rastliny zasadili na svojom pozemku nehnuteľnosti a nerušili tým výkon vlastníckeho práva žalobcu. Okrem toho, žalobca preukázal v konaní, a to Správou o odbornej prehliadke a skúške plynového zariadenia na spotrebu plynov spaľovaním, vykonanej podľa vyhlášky č. 508/2009 Z. z. § 13 a prílohy č. 10 v tejto vyhláške, že odvod spalín od vykurovacích telies nie je v súlade s STN, lebo vo vzdialenosti 1,5 metra od výfukového potrubia nesmú byť umiestnené žiadne prekážky, ani horľavý materiál. Z fotografií, ktoré predložil žalobca, je však jednoznačne vidieť, že rastliny, ktoré žalovaní zasadili sa časom rozrástli do takých veľkých rozmerov, že sa uchytili na stene rodinného domu žalobcu, a jednak vytvorili prekážku vývodu plynových gamatiek, ktoré využívajú rodičia žalobcu, ktorí nemajú ešte vykonanú plynofikáciu tej časti rodinného domu, ktorú oni obývajú, žalobca s rodinou túto plynofikáciu má vykonanú a nepoužívajú na vykurovanie plynové gamatky. Uvedené rastliny týmto znemožňujú riadne vetranie z vývodu gamatiek, čo spôsobuje problémy pri horení plynu. Okrem toho, takéto popínavé rastliny spôsobujú zhlukovanie väčšieho množstva hmyzu a môže spôsobiť aj vlhnutie stien, čo žalobca preukázal fotografiami, že z vnútornej časti domu je vidieť popraskané stropy a oddeľovanie omietok od stien a ich následné opadávanie. Pokiaľ revízny technik na kotle došiel k záveru na základe vyššie uvedenej správy, že odvod spalín od vykurovacích telies nie je v súlade so STN, lebo sa vo vzdialenosti 1,5 metra od výfukového potrubia nachádzajú rastliny a tieto zasahujú do priestoru vykurovacej zóny, takýmto spôsobom žalobca jednoznačne preukázal v konaní, že žalovaní vážne týmto ohrozujú výkon práv žalobcu, ktorý je jednak ohrozený na živote a zdraví, pretože sa môže otráviť týmito výfukovými plynmi, a to najmä jeho rodičia, a okrem toho, žalobca nemôže vykonávať žiadne stavebné práce na predmetnej stene rodinného domu, teda nemôže ju dať zatepliť, omietnuť, dať postaviť lešenie, pretože nemá prístup k svojej nehnuteľnosti kvôli popínavým rastlinám, a aj keď v priebehu konania žalovaní čiastočne odstránili tieto rastliny, neodstránili ich úplne, to znamená od koreňov, lebo uplynutím času s poukazom na to, že spor trvá štyri roky, tieto rastliny opätovne vyrástli, čoho dôkazom je skutočnosť, že korene rastlín zostali v zemi, a teda rastliny neboli natrvalo odstránené, napriek tomu, že vlastník nehnuteľnosti - žalobca si neželá a nikdy nedal súhlas k osadeniu popínavých rastlín na hranici pozemkov medzi dvoma susediacimi nehnuteľnosťami a tým, že žalovaní umiestnili v tesnej blízkosti pred múr nehnuteľnosti žalobcu drevenú oporu, sa spor nevyriešil, naopak, skomplikoval, pretože popínavé rastliny, tak ako to preukázal opäť fotografiami žalobca, ale aj žalovaní, vyrástli nie len pred drevenou oporou, ale aj medzi stenou rodinného domu žalobcu a drevenou oporou. Okrem toho, drevená opora absolútne znemožňuje žalobcovi prístup k vlastnej nehnuteľnosti za účelom stavebných prác, resp. udržiavania nehnuteľnosti. Okrem toho, popínavé rastliny po určitej dobe rastu môžu vrásť do steny nehnuteľnosti a vážne poškodiť fasádu, či dokonca konštrukciu nehnuteľnosti, resp. statiku. Okrem toho, problematickou sa môže stať aj nosnosť fasády, kedy v dôsledku poveternostných podmienok v tom-ktorom ročnom období je plocha obrastená rastlinou vystavená veľkému náporu, ktorému čelí rastlina opretá o nehnuteľnosť, a preto veľmi ľahko môže prísť k tomu, že časť rastliny sa odtrhne od steny spolu s omietkou. Pokiaľ žalovaní majú záujem pestovať popínavé rastliny, resp. obľubujú rastliny rôzneho druhu, je možné nájsť iný spôsob ich pestovania a na inom mieste, nie na hranici susediacich pozemkov. Žalovaní nemôžu na uchytenie svojich rastlín využívať cudzí majetok v prípade, ak si to vlastník nehnuteľnosti neželá, pretože práve tým dochádza k naplneniu skutkovej podstaty ust. § 127 odsek 1 OZ, keď žalovaní takýmto spôsobom vážne ohrozujú výkon práv žalobcu. V tomto konaní bolo preukázané, že žalovaní týmto správaním vyjadрили hornú hranicu negatívnych dôsledkov, keď napriek podanej žalobe a napriek tomu, že sami sa vyjadrili, že sa nechcú súdiť, a že podľa ich názoru a predložených fotografií odstránili nežiaduci stav, ktorý nevyhovoval žalobcovi, natrvalo neodstránili popínavé rastliny, ale ani drevenú oporu, na ktorej sa popínavé rastliny uchytili a znovu vyrástli. Drevená opora v čase podania žaloby nebola žalovanými osadená na ich pozemku a tým, že ju v priebehu konania osadili, skomplikovali situáciu ešte viac, ako bola. Medzi stenou rodinného domu a pozemkom, pokiaľ je tento múr postavený na hranici susediacich pozemkov, musí byť zachovaná taká vzdialenosť, aby vlastník nehnuteľnosti, ktorá je postavená na hranici pozemkov, mal možnosť si svoju nehnuteľnosť udržiavať, teda taký priestor, ktorý umožňuje postaviť pri nehnuteľnosti lešenie na vykonanie stavebných prác. V súčasnosti toto nie je možné vykonať, žalobcovi v tom bráni jednak drevená opora, ktorú osadili žalovaní na svojom pozemku, a jednak korene popínavých rastlín, ktoré sa stále nachádzajú na pozemku žalovaných. Takýmto spôsobom žalovaní znemožňujú žalobcovi realizovať svoje práva ako vlastníka nehnuteľnosti súvisiace s údržbou nehnuteľnosti.

1.4. Žalovaní sa nedostavili ani na jedno pojednávanie, ktoré v priebehu štyroch rokov bolo, vyjadrovali sa iba písomnými podaniami, kde v podstate namietali také skutočnosti, ktoré nesúvisia s predmetným

konaním, preto sa k nim súd nebude vyjadrovať. Vo viacerých svojich podaniach uviedli návrh na vzájomnú žalobu, ktorú napokon po vyrubení súdnych poplatkov za každý nárok svojim písomným podaním vzali späť a netrvali na vzájomnej žalobe, preto súd v tejto časti aj konanie zastavil a ďalšie dôvody, čo sa týkali neplatnosti darovacej zmluvy, neplatnosti geometrického plánu, súd v predmetnom konaní neriešil, tieto otázky neboli predmetom tohto konania. Žalovaní sa v podstate vo všetkých svojich písomných vyjadreniach opakovali a tvrdili, že odstránili nežiadúci stav, ako aj popínavé rastliny zo svojho pozemku, avšak tieto tvrdenia sa nepreukázali, že sú pravdivé, lebo po tom, ako boli odstránené rastliny zo steny rodinného domu, ešte predtým ako žalovaní osadili drevenú oporu v tesnej blízkosti k nehnuteľnosti žalobcu, korene popínavých rastlín zostali v zemi, a teda mali možnosť v rámci vegetácie a rôznych ročných období počas roka rásť, pretože mali k tomu vytvorené podmienky. Okrem tých tvrdení, ktoré žalovaní opakovali vo svojich písomných podaniach, neuviedli a nepreukázali v konaní, že by bolo možné žalobu zamietnuť a že by dobrovoľne mali záujem na vyriešení susedského sporu, resp. že by natrvalo odstránili korene popínavých rastlín a drevenú oporu. Súd odstránením popínavých rastlín na vlastné náklady, ako aj drevenej opory mal na mysli možnosť premiestnenia týchto popínavých rastlín na inú časť nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných tak, aby nedochádzalo k narušeniu susedských vzťahov so žalobcom, teda, aby tieto rastliny nerástli na hranici pozemkov a aby sa tým nezabránilo žalobcovi, aby mal prístup k svojej nehnuteľnosti za účelom údržby, resp. stavebných prác. Žalobca sa sám vyjadril na pojednávaní, že má záujem vykonať odizolovanie nehnuteľnosti, teda steny rodinného domu, ktorý susedí so žalovanými, aby nepresakovala vlhkosť, a to nopovou fóliou, ale vzhľadom k tomu, že nemá prístup k stene od žalovaných, lebo v súčasnosti okrem rastlín mu v tom bráni aj drevená opora, tak tieto práce vôbec nemôže zrealizovať. Vyjadril sa aj k otázke plynových prieduchov z gamatiek, že tieto sa nachádzajú v tej časti nehnuteľnosti, ktorú obývajú jeho rodičia, a preto aj oni musia súhlasiť s tým, aby sa vykonala plynifikácia a odstránili plynové gamatky aj z tej časti nehnuteľnosti, ktorú obývajú jeho rodičia, aj keď výlučným vlastníkom nehnuteľnosti je žalobca. Žalobca si je vedomý, že toto bude musieť vykonať, sám sa vyjadril, že to chce vykonať, aby nenarušil priestor u žalovaných výdychmi z gamatiek a dymovodmi.

1.5 S poukazom na vyššie uvedené a vykonané dokazovanie potom súd dospel k záveru, že je potrebné vyhovieť žalobe žalobcu, a preto súd žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal k povinnosti odstrániť na vlastné náklady všetky popínavé rastliny nachádzajúce sa na nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalobcu, ktoré rastú na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných a zároveň zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade k povinnosti odstrániť drevenú oporu, na ktorej rastú rastliny z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.6. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 CSP a priznal ich žalobcovi v rozsahu 100% voči žalovaným v 1. a 2. rade, ktorý čo sa týka žaloby vo veci samej, bol plne úspešný, ale zároveň bol úspešný aj v konaní o vzájomnej žalobe žalovaných v 1. a 2. rade, lebo k zastaveniu konania v tejto časti došlo pre správanie žalovaných, ktorí sa tak rozhodli po tom, ako im súd uznesením zo dňa 27. 04. 2021 č. k. 6C/139/2017-416 vyrubil súdny poplatok za vzájomnú žalobu, a preto boli v tejto časti žalovaní neúspešní podľa § 262 odsek 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením podľa ustanovenia § 262 odsek 2 CSP.

V.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcom výroku napadli v zákonnej lehote odvolaním žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí sa domáhali jeho zrušenia (a zrejme i zamietnutia žaloby). Rozhodnutie súdu prvej inštancie považujú za nesprávne a nespravodlivé, keď súd rozhodol bez dôkazov, prikazuje odstránenie popínavých rastlín, pričom pravda je taká, že tieto popínavé rastliny už roky nie sú na stene rodinného domu žalobcu. Ešte pred prvým pojednávaním boli odstránené. Pominuli dôvody na vydanie rozhodnutia, pretože plnenie je nemožné, lebo bolo už splnené. Celé konanie žalobca naťahoval šikanovaním vykonávanými a vymyslenými nepravdivými obvineniami.

2.1. Pokiaľ žalobca poukazoval na revíziu správu, podľa ktorej komínové výdychy musia byť voľné, poukázali na to, že na druhej strane žalobca vypúšťa škodlivé plyny a poškodzuje ich zdravie. Pokiaľ ide o drevenú oporu, táto nie je v rozpore so žiadnou právnou normou. Je to zásah do ich výlučných osobných a majetkových práv. Táto sa nachádza na ich pozemku, dokonca so súhlasom a vedomím susedov, aby sa náhodou nejaké rastliny nedotýkali ich steny. Je to aj kvôli tomu, aby zabránili vniknutiu a preskakovaniu susedov na ich pozemok, čo bez zábran zneužívali v ich neprítomnosti. Drevená opora je ľahko rozoberateľná. Pokiaľ žalobca by chcel realizovať úpravu alebo opravu steny, môže sa k nej ľahko dostať po zložení zábezpeky a s ich súhlasom, pokiaľ bude nehnuteľnosť nevyhnutne si vyžadovať

údržbu. Pokiaľ bude mať dôvody na údržbu a opravu svojho múru, jednoznačne mu to umožnia. Zároveň žalobca môže zlikvidovať všetky komínové výduchy z gamatiek a odstrániť komín plynového kotla a všetky rozvody z ich pozemku, ktoré sú namontované bez dokumentácie a bez ich súhlasu. Súčasťou podaného odvolania sú aj fotky, z ktorých vyplýva, že na pozemku žalovaných bola postavená drevená opora, pod ňou je uložená čierna fólia a mulčovanie, aby nedochádzalo k narastaniu koreňov po celej dĺžke susedovho múru. Oplotenie, oporný systém, ochrana susedovho múru, rastliny sú osadené v kvetináčoch vo výške asi cca 10 cm od zeme, aby sa dalo čistiť. Poukázali na fotke na komín, ktorý je súčasťou presahujúcej čiernej stavby na ich pozemok a cez ktorý vypúšťajú otravné spaliny na ich pozemok, lebo múr je hranica pozemku. Na jednej z fotografií poukazujú na múr (žalobcu), ktorý je krásne izolovaný a je tam sucho. Žalovaní tvrdia, že sú obeťami teroru zo strany susedov (žalobcu) a súd prvej inštancie ešte aj bol nápomocný šikanovaniu. Uznanie fotografie, ktoré boli zmanipulované ako za dôkaz, pričom ich farebné fotografie skutočného stavu o odstránení rastlín si súd ani nepovšimol. Súd posudzoval vec jednostranne a rozhodol podľa šikany žalobcu. Súd nebral na zreteľ ich argumenty, a preto jeho rozhodnutie považujú za odporujúce zákonu, ktoré sa prieči dobrým mravom a nie je možné ho splniť, lebo už bolo splnené.

2.2. Žalovaní v podanom odvolaní namietali aj výrok, ktorým boli zaviazaní zaplatiť žalobcovi trovy konania a to z dôvodu, že želanie žalobcu bolo vykonané a splnené ešte pred prvým pojednávaním. Uvedené bolo oznámené súdu prvej inštancie spolu s fotodokumentáciou. Súd mal ukončiť celý prípad už vtedy a všetky námietky žalobcu smerovali len k tomu, aby im robil zle.

3. Žalobca sa písomne k podanému odvolaniu žalovaných nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 385 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodom vymedzených v podanom odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 389 odsek 1 písmeno c/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

6. Predmetom konania (po pripustení zmeny žalobného petitu) je uloženie povinnosti žalovaných v 1. a 2. rade odstrániť na vlastné náklady všetky popínavé rastliny nachádzajúce sa na stene rodinného domu so súp. č. XXX na parcele registra „C“ č. 3447/10, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 310 m², kat. úz. Q. nad X., obec Q. nad X., okres V. O., evidovaného na LV č. XX Okresného úradu Nové Zámky, katastrálneho odboru, rastúce z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade a povinnosť žalovaných v 1. a 2. rade odstrániť drevenú oporu, na ktorej rastú rastliny z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade evidovanej na LV č. XXXX OÚ Nové Zámky, kat. odboru ako parcela reg. „C“ evidovanej na katastrálnej mape č. 3447/3, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere 653 m² pre kat. úz. Q. nad X., obec Q. nad X., okres V. O. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V konaní nebolo sporné, že rodinný dom žalobcu susedí s rodinným domom žalovaných a zároveň nebolo sporné, že rodinný dom žalobcu, konkrétne jeho bočná stena je postavená na hranici pozemku so žalovanými.

6.1. Žalobca v podanej žalobe a v konaní tvrdil, že žalovaní vysadili na svojom pozemku pri jeho rodinnom dome brečtan a divý vinič a tieto rastliny sa časom rozrástli do veľkých rozmerov a uchytili sa na strane žalobcovho rodinného domu, kde ďalej rástli, pričom narástli do takých rozmerov, že vytvorili prekážku vývodu plynových gamatiek. Na zarastené vývody gamatiek upozornil aj revízny technik, ktorý uviedol, že kvôli komínu a vývodov gamatiek nemôže byť do vzdialenosti 1,5 m umiestnená žiadna prekážka, a to ani zeleň. Navyše, žalobca v podanej žalobe tvrdil, že popínavé rastliny spôsobujú vlhnutie stien jeho rodinného domu, následkom čoho mu v jednotlivých izbách opadáva zo stien a zo stropu omietka.

6.2. Žalovaní sa v konaní bránili tým, že zeleň bola odstránená a táto je na železnej opore, sieťovine a na drevenej pergole. Poukázali práve na správanie žalobcu, ktorý v dĺžke 12 metrov vo vzdušnom priestore ich pozemku osadil 5 komínov (dymovodov) bez akéhokoľvek stavebného povolenia. Komín a ústie dymovodu je len 1,5 metra od chodníka, kde viackrát cez deň prechádzajú a priamo na nich fúkajú spaliny

do tváre, následkom čoho sa dusia a kašľú. Žalovaní najprv v konaní navrhli vzájomnou žalobou, aby žalobca odstránil všetky komínové výduchy, alebo urobil také stavebné a technické úpravy, aby spaliny nesmerovali do ich vzdušného priestoru, a teda zdržali sa takého konania, aby nedošlo k obťažovaniu zo strany žalobcu. Následne potom v priebehu konania zobrali svoj protinávrh voči žalobcovi späť a v tejto časti je konanie zastavené.

Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu vo veci rozhodol tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli v zákonnej lehote odvolaním žalovaní, ktorí namietali jeho nesprávnosť a nespravodlivosť, keď dôvodili tým, že pominuli dôvody na rozhodnutie, keďže uložená povinnosť súdom prvej inštancie už bola po podaní žaloby už splnená. Uvedenú skutočnosť preukazovali fotkami z hranice pozemkov medzi domami žalobcu a žalovanými, z ktorých vyplýva, že rastliny sa nachádzajú zasadené na pozemku žalovaných, a to v črepníkoch, pričom na pozemku žalovaní si postavili pri múre rodinného domu žalobcu drevenú oporu, po ktorej môžu rásť rastliny a pozdĺž ktorej na zemi je uložená čierna fólia a mulčovanie, aby nedochádzalo k narastaniu koreňov.

7. Podľa § 126 odsek 1 Občianskeho zákonníka, vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania vecí od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

8. Podľa § 127 odsek 1 Občianskeho zákonníka, vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikáť na susediaci pozemok a nešetrne, príp. v nevhodnej nočnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

9. Citované zákonné ustanovenie tak upravuje dva okruhy prípadov, kedy je možné vlastníka veci obmedziť vo výkone jeho práv. V prvom prípade ide o obmedzenie výkonu vlastníckych práv vlastníka veci, ktorým sa má zamedziť, aby obťažoval iného vlastníka nad mieru primeranú pomerom. V druhom ide o také obmedzenie, ktorým sa má zabrániť vlastníkovi veci, aby vážne ohrozoval výkon vlastníckych práv suseda pri výkone vlastníckych práv. Z kontextu právnej úpravy je zrejmé, že ide najmä o úpravu vzťahov medzi vlastníkmi susediacich nehnuteľností - o základné ustanovenie tzv. susedského práva v občianskom práve. Ochrana poskytovaná § 127 OZ síce zahŕňa širší okruh subjektov, napriek tomu spravidla pôjde o vlastníkov susediacich nehnuteľností. Obťažovanie v susedských vzťahoch nebráni výkonu práv vlastníka, prejavuje sa však rušivo - zneprijemňuje užívateľovi susednej nehnuteľnosti jej užívanie (obťažuje suseda), pričom účinky obťažovania sa nazývajú imisie. V dôsledku imisií škoda spravidla nevzniká, ani nehrozí.

10. Pojmy „miera primeraná pomerom“ alebo „vážne ohrozovanie výkonu práv“ vyjadrujú hornú hranicu negatívnych dôsledkov správania sa vlastníka. Ak negatívne dôsledky tohto správania sa prekročia určitú hranicu, dotknutý sa môže úspešne domáhať ochrany svojich práv podľa § 127 ods. 1 OZ. Pri súdnej ochrane týchto práv musí súd vždy dôsledne zistiť konkrétnu situáciu a objektívne posúdiť, či uvedená hranica bola prekročená, lebo ochranu nemožno priznať pred zásahmi, ktoré neprekračujú dovolenú mieru a sú dôsledkom bežného správania sa, ktoré sú susedia povinní navzájom trpieť, lebo je spojené s obvyklým užívaním nehnuteľností. Zákon bližšie nevymedzuje obsah slov „nad mieru primeranú pomerom“, určuje však hranicu správania sa medzi dovoleným správaním (od optimálneho stavu po stav ešte prípustný) a nedovoleným správaním sa (nad prípustnú mieru) a to vo vzťahu ku konkrétnym pomerom v danom mieste a čase, ale aj vo vzťahu k objektívne žiaducim pomerom, ktoré v tom-ktorom prípade nemusia byť vždy v súlade s existujúcimi pomermi. Pokiaľ by sa totiž uvedená hranica mala určovať len podľa pomerov pretrvávajúcich v danom mieste a čase, a nie podľa pomerov, ktoré sú žiaduce a ktoré by mali pretrvávať, nebolo by možné domáhať sa úspešne ochrany podľa § 127 ods. 1 OZ v prípade, že aj správanie sa všetkých ostatných fyzických alebo právnických osôb na danom mieste je z hľadiska tohto ustanovenia závadné.

Z toho vyplýva, že súd rozhodujúci o návrhu na ochranu podľa § 127 odsek 1 OZ sa nemôže obmedziť len na konštatovanie, že namietaný zásah je v súlade s prevládajúcim správaním sa ostatných subjektov, ale musí vždy zohľadniť mieru primeranú pomerom (ktoré by mali byť). Naproti tomu „vážne ohrozenie výkonu práv“ predstavuje konanie suseda na jeho pozemku, ktorého dôsledkom nemusia byť imisie, ale ohrozenie práv (obvykle vlastníckych) vlastníka susediacej nehnuteľnosti a to v takej miere, že v budúcnosti môže susedovi vzniknúť nezanedbateľná ujma (napr. zánik veci alebo jej významné poškodenie) alebo bude môcť vykonávať ohrozené právo len v podstatne obmedzenom rozsahu oproti oprávneniam, ktoré mu zákon ako vlastníkovi dáva. Pri vážnom ohrození teda nejde len o znepríjemnenie výkonu práva alebo o sťaženie jeho výkonu, ale o hroziaci vážny zásah do samotnej podstaty ohrozeného práva. Vážne ohrozenie výkonu práva spravidla znamená i ohrozenie vlastníka vznikom majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch - škody. Vážnym ohrozením výkonu práv podľa § 127 ods. 1 OZ sa teda rozumie konanie vlastníka, ktoré zatiaľ nemá negatívny dopad na výkon práv iného, je však daná značná pravdepodobnosť, že v budúcnosti bude v dôsledku tohto konania výkon práva suseda vážne obmedzený alebo znemožnený, pričom nie je isté, či bude možné vážne škodlivé následky odstrániť v dobe, kedy nastanú. V takomto prípade nemožno žiadať, aby ohrozovaný vyčkal do doby, kedy jeho právo bude vážne narušené a až potom sa domáhal súdnej ochrany. Samotný zákonodarcu v druhej vete ust. § 127 ods. 1 OZ vedľa príkladne uvedených prípadov obťažovania (imisie) uvádza tiež ako príklad vážneho ohrozovania suseda úpravy pozemku alebo úpravy stavby bez ich dostatočného upevnenia. Je tak zrejmé, že vlastník nehnuteľnej veci je chránený i proti činnosti suseda na jeho pozemku, ktorou by vážne ohrozil výkon jeho práv, resp. tomuto susedovi uvedené ustanovenie ukladá, aby sa zdržal takej činnosti, ktorou by susediaca nehnuteľnosť bola vystavená vážnemu ohrozeniu.

11. Zo znenia § 127 odsek 1 OZ ukladajúceho vlastníkovi zdržať sa konaní príkladne uvedených v tomto ustanovení a z toho, že vlastník niekedy obťažuje iného alebo ohrozuje výkon práv iného tým, čo inak tvorí obsah jeho vlastníckeho práva vyplýva, že podľa tohto ustanovenia sa možno návrhom na začatie konania domáhať len uloženia povinnosti zdržať sa presne definovaného rušenia. Ochrana podľa tohto ustanovenia nesmeruje k tomu, aby boli rušiteľovi uložené konkrétne opatrenia, z ktorého dôvodu mu v súdnom konaní nemôže byť uložená povinnosť konať niečo pozitívne. Ak teda došlo k neoprávnenému zásahu tzv. imisiami, je prostriedkom ochrany uloženie povinnosti zdržať sa vymedzeného rušenia s tým, že je na samotnom povinnom (rušiteľovi) urobiť také konkrétne opatrenia, aby splnil súdom mu uloženú povinnosť a zamedzil obťažovaniu alebo ohrozovaniu výkonu práv susedného vlastníka. V tomto prípade už nejde o preventívnu, ale o represívnu ochranu a to proti už jestvujúcemu (nie teda iba hroziacemu) rušeniu. To, či povinný zvolil postačujúce opatrenia, bude súd skúmať až v prípadnom exekučnom konaní. V prípade vážneho ohrozenia, keď hrozí vznik škody, možno žiadať, aby bola rušiteľovi uložená i povinnosť niečo konať, takáto žaloba však nemá oporu v § 127 OZ, ale v § 417 ods. 2 OZ. Je však prípustné, aby v jednom návrhu sa kumulovala ako žiadosť o zdržanie sa konkrétneho zásahu, tak i o vykonanie vhodných opatrení na odvrátenie škody.

12. Odvolací súd, vychádzajúc zo zhora uvedených teoreticko-právnych východísk zisteného skutkového stavu dospel k záveru o predčasnosti rozhodnutia, ktorým žalobe vyhovel. Keďže predmet sporu je v danom prípade stanovený dispozíciou právnej normy citovaných ustanovení § 126 a § 127 OZ, zaťažovalo žalobcu v tomto konaní dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení, že žalovaní vážne ohrozujú výkon práv žalobcu.

13. Dokazovanie je osobitná činnosť súdu, ktorá je sústredená na nadobudnutie poznatkov o veci, ktorá už je predmetom súdneho konania. Základným znakom civilného sporového konania je kontradiktórnosť konania v spojitosti s povinnosťou strán sporu predložiť a zabezpečiť dôkazy na podporu svojich tvrdení (dôkazné bremeno). Podľa § 185 CSP môže súd vykonať len tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, pričom sám rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Iba celkom výnimočne môže súd vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli strany sporu. Ide o prípady, kedy je kladený zvýšený dôraz na ochranu práv a oprávnených záujmov jednej zo strán (spotrebiteľské spory, konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory). Proces dokazovania je teda v civilnom sporovom konaní vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade, v dôsledku čoho má súd obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa presúva na procesné strany.

14. Strana sporu musí uviesť skutkové tvrdenia jasne, úplne a zrozumiteľne, tzv. povinnosť tvrdenia, ktorá je úzko spojená s dôkazným bremenom. Jej nesplnenie má spravidla významné dôsledky pre

rozhodnutie vo veci samej, keď neunesenie dôkazného bremena znamená neúspešnosť strany v spore, pretože každá zo strán sporu má povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena na tvrdenie a dôkazné bremeno medzi sporovými stranami závisí na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti sporových strán, pričom platí, že žalobca je v zásade povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho ohrozené alebo porušené právo, resp. právom chránený záujem a žalovaný je povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré právo žalobcu vylučujú. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania (uznesenie NS SR zo dňa 31. 07 2018 sp. zn. 2Cdo/27/2017).

15. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie nesporne vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť odstrániť na vlastné náklady všetky popínavé rastliny na stene jeho rodinného domu so súp. č. XXX na parcele registra „C“ č. 3447/10, druh pozemku: zastavané plochy a nádvorja o výmere 310 m² v kat. úz. Q. nad X., obec Q. nad X., evidovaného na LV č. XX, ako aj rastúce z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade a zároveň sa domáhal uloženia povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade odstrániť drevenú oporu, na ktorej rastú rastliny z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade evidovanej na LV č. XXXX OÚ Nové Zámky, katastrálneho odboru ako parcely registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape č. 3447/3, druh pozemku: zastavané plochy a nádvorja o výmere 653 m² kat. úz. Q. nad X., obec Q. nad X.. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že tieto rastliny narástli do takých rozmerov, že tvoria prekážku vývodu plynových gamatiek, ktoré využívajú jeho rodičia, ktorí žijú v domovej nehnuteľnosti na kúrenie. Uvedené rastliny znemožňujú vetranie z vývodu gamatiek a na zarastené vývody upozornil aj revízny technik, ktorý uviedol, že v okolí komína a vývodov gamatiek nemôže byť do vzdialenosti 1,5 metrov umiestnená žiadna prekážka, a to ani zeleň. Žalobca o svojich tvrdeniach predložil správu o odbornej prehliadke a skúške plynového zariadenia na spotrebu plynov spaľovaním, kde prišiel technik k záveru, že odvod spalín od vykurovacích telies nie je v súlade s STN, lebo sa vo vzdialenosti 1,5 metra od výfukového potrubia nachádzajú prekážky - rastliny žalovaných. Ďalej žalobca na podporu svojho tvrdenia predložil fotodokumentáciu.

15.1. Žalovaní sa v konaní viackrát vyjadrili k tvrdeniam žalobcu, naposledy vyjadrením zo dňa 22. 08. 2021, ku ktorému zároveň pripojili fotodokumentáciu a žiadali žalobu v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu, že rastliny z domovej nehnuteľnosti žalobcu odstránili a žiadali o súčinnosť žalobcu, ktorý tiež ruší výkon ich vlastníckeho práva a vypúšťa škodlivé plyny do ich dvora. Pokiaľ inštalovali drevený plot, tento sa nachádza na ich pozemku, o rastliny sa riadne starajú a nikomu nespôsobujú škodu. Žalovaní tvrdili, že medzi drevenou oporou a nehnuteľnosťou nie sú rastliny, ani tam nič nerastie. Z fotografií predložených žalovanými na č. I. 200 až 206 vyplynulo, že popínavé rastliny, ktoré by z pozemku žalovaných mali prechádzať až na nehnuteľnosť žalobcu, boli odstránené. Uvedené skutočnosti nasvedčujú aj fotografie, ktoré sú súčasťou podaného odvolania, podľa ktorých žalovaní tvrdia, že na zemi je uložená čierna fólia a mulčovanie, aby nedochádzalo k narastaniu koreňov po celej dĺžke susedovho múru. Žalovaní si pozdĺž múru rodinného domu žalobcu postavili drevené oplotenie, ktoré je rozoberateľné a rastliny sú osadené v kvetináčoch. Na druhej strane je vidieť komín z domovej nehnuteľnosti žalobcu, ktorý presahuje na pozemok žalovaných.

16. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že Občiansky zákonník vychádza v oblasti susedských vzťahov zo zásady, že ochrana poskytovaná právam vlastníka v jednej veci nesmie byť v nepomere ku spravodlivej ochrane, ktorá náleží právam vlastníka druhej veci. Vlastník veci, a teda aj vlastník susediacej nehnuteľnosti (pozemku alebo stavby) sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného, alebo čím by vážne ohrozil výkon jeho práv (R 50/1985).

16.1. Je potrebné tiež zdôrazniť, že vlastníkovi veci sa v zmysle ust. § 127 ods. 1 OZ poskytuje ochrana len proti takým zásahom, ktorého nad mieru primeranú pomerom obťažujú alebo vážne ohrozujú výkon jeho práv. Ak ide o nepodstatné zásahy, to znamená o bežné správanie, ktoré sú susedia povinní navzájom trpieť, lebo je spojené s obvyklým užívaním nehnuteľnosti, príp. hnutelných vecí, súdy takéto žaloby zamietajú.

17. V preskúmvanej veci podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie sa nedostatočne vypořiadal s unesením dôkazného bremena zo strany žalobcu. Žalobca v konaní predkladal fotografie, z ktorých bolo vidieť, že popínavé rastliny z pozemku žalovaných sa nachádzajú na stene jeho rodinného domu, na druhej strane, žalovaní sa v priebehu celého konania bránili tým, že popínavé rastliny odstránili, na

svojom pozemku zriadili drevený plot, ktorý je rozoberateľný a rastliny sú vysadené v kvetináčoch pozdĺž tohto plota. Súd prvej inštancie sa s takýmito rozpornými dôkazmi dostatočne nevyporiadal, a napriek navrhovanej ohliadke a protichodným tvrdeniam strán sporu, ohliadku na mieste samom nevykonal za účelom zistenia skutkového stavu zodpovedajúceho skutočnosti. Za takejto situácie ani odvolací súd nemal podmienky na to, aby mohol jednoznačne posúdiť dôvodnosť podanej žaloby a unesenie dôkazného bremena žalobcu, za súčasného popretia tvrdených skutočností žalovanými. Pokiaľ ide o drevenú stenu, resp. drevenú oporu, táto sa nachádza na pozemkoch vo vlastníctve žalovaných, čo nespochybnil ani žalobca, preto nie je možné konštatovať, že by postavením takejto drevenej opory došlo k zásahu do práv žalobcu. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude vo veci opätovne konať, vykonať dokazovanie v naznačenom smere, vyhodnotiť dôkazy tak na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaných a opätovne rozhodnúť o podanej žalobe.

18. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 odsek 1 písmeno c/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).